

KRÓTKIE DONIESIENIA**SHORT COMMUNICATIONS****521. Nowe stanowisko *Elmis obscura* (P. W. J. MÜLLER, 1806) (Coleoptera: Elmidae) w Polsce**

New locality of *Elmis obscura* (P. W. J. MÜLLER, 1806) (Coleoptera: Elmidae) in Poland

KEY WORDS: Coleoptera, Elmidae, *Elmis obscura*, new record, the Eastern Beskidy Mts., SE Poland.

W ramach programu biologicznej oceny jakości środowisk wód płynących Polski, wykonywanej przez poszczególne inspektoraty wojewódzkie i delegatury Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ), pobierane były próby makrobezkręgowców. W próbie pochodzącej z Delegatury w Tarnowie (WIOŚ Kraków) natrafiono na osobnika bardzo rzadko w Polsce spotykanego gatunku z rodziny Elmidae – *Elmis obscura* (P. W. J. MÜLL.). Został on odłowiony na następującym stanowisku:

– Beskid Wschodni: Lubaszowa ad Tarnów (UTM: EA02), rzeka Biała Tanawska, 30 V 2007 – 1♂.

Spośród chrząszczy z rodziny Elmidae spotykanych w Polsce, *E. obscura* jest jednym z najrzadziej podawanych. Znany jest tylko z 6 krain: Pojezierza Mazurskiego, Dolnego Śląska, Roztocza, Sudetów Zachodnich, Sudetów Wschodnich i Kotliny Nowotarskiej. Brak jest również z terenu naszego kraju współczesnych danych o jego rozmieszczeniu – ostatnie dane dotyczą okresu sprzed około 100 lat (BURAKOWSKI i in. 1983: Kat, Fauny Pol., XXIII, 9: 1-294; WIĘŻŁAK 1986: Klucze oznacz. Owad. Pol., XIX, 48–49: 1-76).

Elmis obscura to gatunek Europejski, wykazywany z 17 krajów naszego kontynentu (JÄCH i in. 2006: [W:] Catalogue of Palearctic Coleoptera, 3: 432-440). Jest to najrzadziej spotykany przedstawiciel rodzaju *Elmis* LATR. w środkowej Europie (OLMI 1976: Fauna d'Italia, 12: 1-280). Zasiedla strefę strumieniową (hyporhital) i górne biegi rzek (epipotamal). W odróżnieniu od innych przedstawicieli rodziny Elmidae, spotykany prawie wyłącznie na płożących się korzeniach drzew liściastych w strefie brzegowej wody. Jest gatunkiem średnio ciepłolubnym. Gatunek ten ma bardzo małe możliwości dyspersyjne ze względu na brak skrzydeł drugiej pary. W związku z tym jest on dobrym wskaźnikiem stabilności danego siedliska (BOUKAL i in. 2007: Klapalekiana, 43: 229-230).

Odkryte stanowisko potwierdza współczesne występowanie omawianego gatunku w Polsce, który jak dotąd z Beskidu Wschodniego nie był wykazywany.

Dziękuję pracownikom WIOŚ w Krakowie oraz Delegatury w Tarnowie za udostępnienie materiału do niniejszej publikacji.

Marek PRZEWOŻNY, Wydz. Biologii UAM, Zakł. Zool. Systemat., Poznań

522. Rzadkie w faunie Polski gatunki stonkowatych (Coleoptera: Chrysomelidae) odłowione w Pieninach i Beskidzie Zachodnim

Species of the leaf beetle (Coleoptera: Chrysomelidae) rare in the Polish fauna collected in the Pieniny and Western Beskid Mountains

KEY WORDS: Coleoptera, Chrysomelidae, rare species, faunistic data, the Pieniny Mts., the Western Beskid Mts., S Poland.

Podczas pilotażowych, kilkudniowych odłowów owadów przeprowadzonych na obszarze Pienin i Góry Wdżar – zaliczanej do Beskidu Zachodniego – stwierdzono obecność trzech rzadkich w skali kraju gatunków chrząszczy stonkowatych. Poniżej przedstawiono szczegółowe dane dotyczące lokalizacji stanowisk i bionomii tych gatunków.

Longitarsus callidus WARCHAŁOWSKI, 1967

– Beskid Zachodni: Góra Wdżar ad Kluszkowice (UTM: DV57; 49°27'N, 20°19'E), 3 VII 2008 – 1 ♀, murawa kserotermiczna na zboczu, odłów czerpakiem.

Gatunek prawdopodobnie o rozsiedleniu zbliżonym do południowo-eurosyberyjskiego, dotychczas znany z południowej części Europy, sięgający dalej na wschód na obszar Iranu i Azerbejdżanu. Dotychczas jedynym znanym miejscem jego występowania w Polsce był teren wilgotnych łąk w Wojnowie (dzielnica Wrocławia), gdzie gatunek ten od roku 1976 dość regularnie, choć z przerwami, obserwowano i zbierano (BOROWIEC 1983: Przegl. zool., 27, 2: 197-199). Odłowienie gatunku w środowisku kserotemicznym nie potwierdza dotychczasowych informacji o zasiedlaniu przez niego siedlisk o wyższej wilgotności oraz obserwacjami nad jego roślinami żywicielskimi. Być może posiada on szersze spektrum ekologiczne w stosunku do siedliska, czy też żeruje na większej grupie roślin niż dotychczas sądzono, na co pośrednio może wskazywać zasięg jego rozsiedlenia.

Jest to drugie znane stanowisko występowania tej długostopki w Polsce.

Psylliodes isatidis HEIKERTINGER, 1912

– Pieniny: Sromowce Niżne (DV57; 49°24'18"N, 20°24'53"E), 3 VII 2008 – 2 ♀ ♀, ziołorośla nadrzeczne w zbiorowisku łągowym (*Salicetum pentandro-cinereae*) nad Dunajcem, odłów czerpakiem.

Gatunek spotykany w centralnej Europie, arealem swego występowania sięgający na północ do południowej Szwecji i Finlandii, na zachód zaś do Azji Mniejszej i Kaukazu. Przez długi okres czasu traktowany i opisywany jako błękitna odmiana barwna pospolitego *Psylliodes cupreus* (KOCH). Jak podaje WARCHAŁOWSKI (1995: Fauna Polski, 17: 1-360) jest to prawdopodobnie gatunek monofagiczny związany z rodzajem urzet – *Isatis* L.

Jest to pierwsze jednoznaczne stwierdzenie tego chrząszcza w kraju. Jeżeli analiza zbiorów muzealnych nie wykaże jego wcześniejszego występowania (na co zwrócił również uwagę wymieniony powyżej autor) informację niniejszą będzie można traktować jako informację o nowym dla fauny Polski gatunku.

Cassida subreticulata SUFFRIAN, 1844

– Pieniny: Pieniński Park Narodowy, Czorsztyń - Zamek (DV57; 49°26'08"N, 20°18'46"E), 3 VII 2008 – 1 ex., kserotermiczna murawa naskalna, odłów czerpakiem.

Gatunek tarczycza odławiany pojedynczo tylko w kilku krainach w Polsce, w tym także w Pieninach. Według WARCHAŁOWSKIEGO (2000: Fauna Polski, 22: 1-359) w naszym kraju należy do rzadkości, a w oparciu o dane z XX wieku znany jest tylko z kilku stanowisk w Polsce.

Autor składa serdeczne podziękowanie Panu prof. Lechowi BOROWCOWI za sprawdzenie lub korektę oznaczeń oraz Stanisławowi SZAFRAŃCOWI za wydatną pomoc w terenie przy odławianiu chrząszczy.

Radosław ŚCIBIOR, Uniw. Przyrodn., Lublin